

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Να δώσετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (Δ.Ο.Ε.)
- β. Ομάδα των Ιαπώνων
- γ. Υπηρεσία Παλινοστήσεως και Περιθάλψεως
- δ. Φεντερασιόν

(Μονάδες 16)

A.1.2 Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της Στήλης Α και δίπλα στον καθέναν από αυτούς τους αριθμούς τα γράμματα της Στήλης Β, τα οποία προσδιορίζουν τις χρονολογίες που αντιστοιχούν στα γεγονότα της Στήλης Α (περισεύει μια χρονολογία).

ΣΤΗΛΗ Α: ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΣΤΗΛΗ Β: ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ

- | | |
|--|----------|
| 1. Η ίδρυση του Σοσιαλιστικού
Εργατικού Κόμματος Ελλάδος(Σ.Ε.Κ.Ε) | α. 1862 |
| 2. Ο Όθωνας εγκαταλείπει την Ελλάδα δια παντός. | β. 1919 |
| 3. Σύσταση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταλλαγής Πληθυσμών | γ. 1909 |
| 4. Αποβίβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη | δ. 1936 |
| 5. Επιβολή Δικτατορίας από τον Ιωάννη Μεταξά. | ε. 1918 |
| | στ. 1924 |

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Ποιες ήταν οι επιπτώσεις στην οικονομία της Ελλάδας από την άφιξη των προσφύγων μετά τη Μικρασιατική καταστροφή του 1922;

(Μονάδες 14)

A.2.2. Ποιες ήταν για την Ελλάδα οι οικονομικές συνέπειες από την κυβερνητική αλλαγή του Νοεμβρίου του 1920;

(Μονάδες 10)

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

A. Να περιγράψετε και να αιτιολογήσετε τη δομή του βενιζελικού κόμματος.

(Μονάδες 12)

B. Να επισημάνετε τις ομοιότητες και τις διαφορές του Κόμματος των Φιλελευθέρων με τα αντιβενιζελικά κόμματα στο σύνολό τους.

(Μονάδες 13)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Βενιζέλος, μολονότι πίστευε στον κοινοβουλευτισμό, αντιλαμβανόταν πως η πρωτοφανής του επιτυχία οφειλόταν στο προσωπικό του χάρισμα μάλλον, παρά στην κομματική οργάνωση. Η πεποίθησή του πως ήλθε στην εξουσία το 1910 για να απαλλάξει την Ελλάδα από τον «παλαιοκομματισμό» δεν ξεχώριζε πάντοτε από την εχθρότητα προς τα κόμματα εν γένει. Ειδικότερα μετά το 1928, όταν άρχισε να χαλαρώνει η επιβολή του πάνω στους τέως υπαρχηγούς του, έτεινε να αγνοεί την «κομματική κουζίνα» όπως τα ονόμαζε περιφρονητικά. Σε μια συνέντευξή του που έδωσε τον επόμενο χρόνο, αποκάλυψε την πεποίθησή του πως, αν το κοινοβουλευτικό σύστημα ήθελε να επιβιώσει, χρειαζόταν περισσότερο παρά ποτέ μεγάλες προσωπικότητες, ικανές να διερμηνεύσουν πιστά και άμεσα τη Λαϊκή θέληση, χωρίς να υπόκεινται ανά πάσα στιγμή σε κομματικές πιέσεις. Ούτε ο πατερναλισμός* του Βενιζέλου ούτε οι πελατειακές φατρίες των Λαϊκών* παρήγαγαν μια κομματική οργάνωση ικανή να αρθρώσει τα αιτήματα των μαζών. Ούτε οι μεν ούτε οι δε γέννησαν το κόμμα των «αδεών»... Ούτε και κατόρθωσαν να δημιουργήσουν σταθερές νεανικές οργανώσεις. Το «σχίσμα» το οποίο τους χώριζε, καθώς στηριζόταν σε περιφερειακές μάλλον παρά σε ταξικές αντιθέσεις-μεταξύ της Παλαιάς Ελλάδας και των βενιζελικών Νέων Χωρών-αφορούσε ολοένα και λιγότερο τις ανάγκες μιας χώρας όπου αναπτύσσονταν ταχύτατα οι πόλεις και η βιομηχανία. Τα δύο μεγάλα κόμματα προσκολλήθηκαν στην άποψη πως η λειτουργία ενός κόμματος

εθνικού επιπέδου ήταν να υπερβαίνει μάλλον παρά να εκπροσωπεί τα ταξικά συμφέροντα.

Mark Mazower, Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του
Μεσοπολέμου, σελ 52-53

*Πατερναλισμός: άσκηση εξουσίας με κηδεμονευτικό χαρακτήρα.

* Λαϊκό κόμμα:αντιβενιζελικό κόμμα του Μεσοπολέμου.

ΘΕΜΑ Β2

Με βάση την πηγή που σας δίνεται και τις ιστορικές σας γνώσεις να σχολιάσετε τη φράση του βιβλίου σας: «το κίνημα του Θερίσου δεν πέτυχε πλήρως τους στόχους του, αλλά έδωσε νέα ισχυρή ώθηση στο Κρητικό Ζήτημα και προκάλεσε θετικές εξελίξεις».

(Μονάδες 25)

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος αναλύει τη σημασία των πολιτικών εξελίξεων ενώπιον των Κρητών πληρεξουσίων στη συνεδρίαση της 7^{ης} Οκτωβρίου 1906 της Β΄ Συντακτικής Συνέλευσης των Κρητών. «Αντιλαμβάνομαι εγώ και είμαι βέβαιος, Κύριοι πληρεξούσιοι, ότι πολύ ταχέως θα συμφωνήσωμεν όλοι ότι το Κρητικόν Ζήτημα έκαμεν εν βήμα γενναιότατον προς τα εμπρός δια της επιτευχθήσεως λύσεως όχι μόνον από απόψεως εσωτερικής διοικήσεως, αλλά και από καθαρώς εθνικής απόψεως. Του λοιπού, το Πολίτευμα, τον οποίον θα μας διέπη θα είναι οι ελεύθεροι θεσμοί του Ελληνικού Βασιλείου. Νομίζω, ότι αυτό δεν είναι κάτι τι, το οποίον θα μας ανησυχή διότι εις αυτό όλοι εσπεύδομεν ημείς μεν από του φανερού, άλλοι δε λεληθότως, μη θέλοντες να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους, τους οποίους είχε η διεξαγωγή του αγώνος αυτού... Του λοιπού, κύριοι, η διοίκησις ημών θα είναι διοικήσις καθαρώς ελληνική, όχι μόνον διότι ο κεκλημένος να εφαρμόση το νέον Πολίτευμα διορίζεται παρά του Βασιλέως των Ελλήνων, αλλ'ελληνική και κατά τούτο, διότι το πνεύμα ακόμη της διοικήσεως θα είναι Ελληνικόν, αφ'ου θα γίνηται επί τη βάσει και των αρχών του Ελληνικού Συντάγματος, το οποίον διέπει το Ελληνικόν Κράτος επί του παρόντος και το οποίον είμαι βέβαιος, ότι θα είναι και το μέλλον Σύνταγμα του Έθνους ακόμη.

Αλλά η Κρήτη, δεν πρέπει να παραγνωρίζωμεν ότι, αν απετέλει προ μικρού ηθικών απλώς εξάρτημα του Ελληνικού Βασιλείου, ήδη από των τελευταίων παραχωρήσεων των Δυνάμεων η Κρήτη αποτελεί πολιτικόν πλέον εξάρτημα του Ελληνικού

Βασιλείου. Αν οι δυνάμεις δια των ανακοινώσεών των οφείλουν να περιορίζονται εις την διπλωματικήν γλώσσαν, η οποία δύναται τέλος πάντων να μην εγείρη τας αντιρρήσεις, είτε του έχοντος το δικαίωμα της επικυριαρχίας εν Κρήτη, είτε άλλων αντιζήλων κρατών εν τη Ανατολή, ημείς όμως έχομεν καθήκον, λαμβάνοντες τα πράγματα υπ' όψιν όπως έχουσι να διακηρύξωμεν, ότι κατ' ουσίαν αι Δυνάμεις ενούσι την Κρήτην προς την Ελλάδα...

Λείπουσι, κύριοι συνάδελφοι, οι τύποι και δεν εξεύρομεν πόσον χρόνον ακόμη θα λείπωσι, αλλ' η αλήθεια είναι, ότι ουσιαστικώς δια της αναγνώρισεως εις τον Βασιλέα των Ελλήνων του δικαιώματος να διορίζη τον Ύπατον Αρμοστήν η Κρήτη ηνώθη μετά της Ελλάδος...»

Εστενογραφημένα Πρακτικά της Β' Συντακτικής Συνελεύσεως των Κρητών,

Χανιά 1907, σ.σ 38-39

[Πηγή: Κ.Σβολόπουλος, Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η πολιτική κρίσις εις την Αυτόνομον Κρήτην, εκδ. Ίκαρος, Αθήναι 1974, σ.σ 273-274]

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΑΜΑΝΑΤΙΔΟΥ ANNA